

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по образовательной деятельности КФУ
Проф. Д.А. Гаюровский

» _____ 20__ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины
Древнетюркский язык Б1.В.ОД.12.1

Направление подготовки: 45.03.01 - Филология

Профиль подготовки: Прикладная филология: татарский язык и литература, переводоведение с углубленным изучением иностранного языка

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Нуриева Ф.Ш.

Рецензент(ы):

Гайнуллина Г.Ф.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Галиуллина Г. Р.

Протокол заседания кафедры No ___ от "___" _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации им. Льва Толстого (Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая):

Протокол заседания УМК No ___ от "___" _____ 201__ г

Регистрационный No 902393118

Казань
2018

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) профессор, д.н. (профессор) Нуриева Ф.Ш. кафедра татарского языкознания Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая , Fenuze.Nurieva@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Цель освоения дисциплины "Древнетюркский язык" - сформировать у студентов комплекс знаний и умений по древнейшим письменным памятникам тюркоязычных народов.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ОД.12 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 45.03.01 Филология и относится к обязательным дисциплинам. Осваивается на 1 курсе, 1 семестр.

Предмет "Древнетюркский язык" входит в обязательный минимум содержания Федеральным государственным образовательным стандартом высшего профессионального образования по специальности: 45.03.01 Филология Б.7

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-1 (общекультурные компетенции)	владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения;
ОК-8 (общекультурные компетенции)	осознание социальной значимости своей профессии, высокая мотивация к профессиональной деятельности;
ПК-1 (профессиональные компетенции)	способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии;
ПК-2 (профессиональные компетенции)	владение базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий;
ПК-8 (профессиональные компетенции)	владение навыками участия в научных дискуссиях, выступления с сообщениями и докладами, устного, письменного и виртуального (размещение в информационных сетях) представления материалов собственных исследований.

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- традиционные письменности древних тюрков;
- характеристику тюркского рунического письма, время и ареал его распространения;

2. должен уметь:

- Уметь:

- читать и анализировать древнетюркские тексты;
- оперировать фактами грамматики, иметь определенный лексический запас древнетюркской лексики;
- пользоваться научной и справочной литературой, библиографическими источниками и современными поисковыми системами;

3. должен владеть:

- конкретными знаниями по истории древних тюрков;
- базовыми навыками обработки рунических текстов

4. должен демонстрировать способность и готовность:

Знать:

- традиционные письменности древних тюрков;
- характеристику тюркского рунического письма, время и ареал его распространения;

Уметь:

- читать и анализировать древнетюркские тексты;
- оперировать фактами грамматики, иметь определенный лексический запас древнетюркской лексики;
- пользоваться научной и справочной литературой, библиографическими источниками и современными поисковыми системами;

Владеть:

- конкретными знаниями по истории древних тюрков;
- базовыми навыками обработки рунических текстов.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 2 зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 1 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Историческая характеристика древних тюркоязычных государств средневековья	1	1	0	4	0	Устный опрос Тестирование
2.	Тема 2. История открытия и исследования памятников тюркского рунического письма	1	2-3	0	2	0	Тестирование Устный опрос
3.	Тема 3. Ареалы распространения, типы, виды и жанры ДТП. Памятники рунической письменности Поволжья.	1	4	0	2	0	Тестирование Устный опрос
4.	Тема 4. Содержание и историческое значение основных орхонских памятников в честь Кюльтегина и Тоньюкука.	1	5	0	2	0	Тестирование Устный опрос
5.	Тема 5. Основные черты грамматики языка орхоно-енисейских памятников. 1. Фонетика. Графика. Рунический алфавит. Гласные. Согласные. Сингармонизм. 2. Морфология. Части речи. 3. Синтаксис и стилистика древнетюркских рунических текстов.	1	6-10	0	26	0	Тестирование Реферат
	Тема . Итоговая форма контроля	1		0	0	0	Зачет
	Итого			0	36	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Историческая характеристика древних тюркоязычных государств средневековья

практическое занятие (4 часа(ов)):

Борынгы төрки дәвере төрки телләр үсешенәң өченче чорын - У - Х гасырлар аралыгын тәшкил итә. Борынгы төрки чор А.Н.Баскаков классификациясендә үзе өчкә бүлөп карала: туюк (У - VIII йөзләр), борынгы кыргыз (IX-Хйөзләр). Бу бүленеш тел алмашудан бигрәк, сәяси властың үзгәрүен чагылдыра.

Тема 2. История открытия и исследования памятников тюркского рунического письма
практическое занятие (2 часа(ов)):

Төньяк Монголия территориясендә табылган мәдәни һәйкәлләр "бәңгү ташлар" төркиләренң атаклы каганнары, батырлары: Күлтәгин, аның агасы Билгә каган, зирәк Төньякук, гаскәр башлыклары Кули Чура, Моюн Чура, Алп Илитмиш һ.б. истәлегенә куелга. Борынгы төрки чордан калган рун язулы ядкярләренә табылу урынына, эчтәлегенә һәм жанрына бәйле төркемнәргә бүленеш С.Г.Кляшторный, А.Н.Кононов, И.Л.Кызласов, А.М.Әрбак, М.Х.Бакиров, Х.М.Мәхмүтов, Х.Р.Курбатов хезмәтләрендә урын алган.

Тема 3. Ареалы распространения, типы, виды и жанры ДТП. Памятники рунической письменности Поволжья.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Рун язулы истәлекләр 7 территорияль төркемчә тәшкил итә. Идел буенда табылган рун язулы истәлекләренә өйрәнү: Х.Р.Курбатов, Ә.Р.Тенишев, Ф.Ш.Нуриева.

Тема 4. Содержание и историческое значение основных орхонских памятников в честь Кюльтегина и Тоньюкука.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Төньякук һәм Күлтәгин истәлекләре: гомумфилологик һәм тарихи планда тикшеренүләр.

Тема 5. Основные черты грамматики языка орхоно-енисейских памятников. 1.Фонетика. Графика. Рунический алфавит. Гласные. Согласные. Сингармонизм. 2. Морфология. Части речи. 3. Синтаксис и стилистика древнетюркских рунических текстов.

практическое занятие (26 часа(ов)):

Борынгы төрки язма истәлекләр телендә сузыклар һәм тартыклар. Борынгы төрки фонетик үзенчәлекләр. Морфология. Исемдә килешләр системасы. Борынгы төрки телдә сан сүз төркеме. Ташъязмаларда теркәлгән алмашлыкларның лексик-грамматик төркемчәләре. Сыйфат сүз төркеменң лексик байлыгы. Борынгы төрки текстларда рәвешләр. Аларның ясалыш үзенчәлекләре. Борынгы истәлекләр телендә теркәлгән боерык һәм теләк фигыльләр. Текстагы мисалларга нигезләнеп аңлатырга. Борынгы төрки истәлекләр телендә заманнар системасы. Хәзерге-киләчәк заманның ?Күлтәгин? текстында нинди мәгънәләре теркәлгән.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Историческая характеристика древних тюркоязычных государств средневековья	1	1	реферат	6	опрос, тест
2.	Тема 2. История открытия и исследования памятников тюркского рунического письма	1	2-3	коллоквиум	8	коллоквиум
3.	Тема 3. Ареалы распространения, типы, виды и жанры ДТП. Памятники рунической письменности Поволжья.	1	4	самостоятельная работа	8	опрос

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
4.	Тема 4. Содержание и историческое значение основных орхонских памятников в честь Кюльтегина и Тоньюкука.	1	5	аналитический анализ	6	контрольная работа, тест
5.	Тема 5. Основные черты грамматики языка орхоно-енисейских памятников. 1. Фонетика. Графика. Рунический алфавит. Гласные. Согласные. Сингармонизм. 2. Морфология. Части речи. 3. Синтаксис и стилистика древнетюркских рунических текстов.	1	6-10	анализ текста	8	зачет
	Итого				36	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса "Древнетюркский язык" предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий. Из традиционных образовательных технологий используются в учебном процессе лекция, практическое занятие, семинар и др. В курсе используются новые информационные технологии: Интернет-ресурсы, ЭОР и др.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Историческая характеристика древних тюркоязычных государств средневековья

опрос, тест, примерные вопросы:

Борынгы төрки дәвере төрки телләр үсешенчә чорын тәшкил итә? Борынгы төрки чор А.Н.Баскаков классификациясендә ничәгә бүлөп карала? Төрки халыклар тарихын чорларга бүлү. Борынгы төрки чорга гомуми күзәтү ясарга. I төрки каганат тарихы. Бу чорда дөньяда сәяси мохит. II төрки канагат тарихы. Канагатның этник структурасы. Язу барлыкка килүнең алшартлары. ЭОР Борынгы төрки тел. <http://tulpar.kfu.ru/course/view.php?id=432> (ТЕСТ)

Тема 2. История открытия и исследования памятников тюркского рунического письма

коллоквиум, примерные вопросы:

Төрки рун язуды истәлекләрнең табылу һәм өйрәнелү тарихы. Төрки рун алфавитын ачу тарихы.

Тема 3. Ареалы распространения, типы, виды и жанры ДТП. Памятники рунической письменности Поволжья.

опрос, примерные вопросы:

Борынгы төрки чордан калган ташъязмаларның табылу географиясе. Рун язулы истәлекләр төрки берләшмәләренең сәяси һәм мәдәни үзәкләренә нисбәттә территорияль төркемчәләре. Руник язмаларны табылу ареалына бәйле төркемнәргә бүлү. Төньяк Монголия территориясендә табылган истәлекләр хақында гомуми мәгълүмат бирү. Идел-Чулман буйларында табылган рун язулы истәлекләргә өйрәнүнең торышы.

Тема 4. Содержание и историческое значение основных орхонских памятников в честь Кюльтегина и Тоньюкука.

контрольная работа, тест , примерные вопросы:

ЭОР Борынгы төрки тел. <http://tulpar.kfu.ru/course/view.php?id=432> (ТЕСТ) Күлтәгин истәлегенә табылу тарихы, эчтәлегә. Истәлекне өйрәнүгә галимнәр. Төньяккүк истәлегенә табылу тарихы. Төньяккүкның II төрки каганатны ныгытудагы ролен ташъязмалардагы мәгълүматлардан чыгып аңлатырга. Билгә каган турында мәгълүматлар кайсы истәлекләрдә сакланган.

Тема 5. Основные черты грамматики языка орхоно-енисейских памятников. 1. Фонетика. Графика. Рунический алфавит. Гласные. Согласные. Сингармонизм. 2. Морфология. Части речи. 3. Синтаксис и стилистика древнетюркских рунических текстов.

зачет , примерные вопросы:

Төрки рун алфавиты. Аның барлыкка килүе турында карашлар. Борынгы төрки алфавитында сузыкларның бирелеше. Фонемаларны билгеләүдә кыенлыктар. Борынгы төрки алфавитында тартыкларның бирелеше. Тартыкларның үзенчәлегә. Борынгы төрки истәлекләр телендә сакланган төп фонетик закончалыкларны мисалларга нигезләнеп аңлатырга. Борынгы төрки язма истәлекләр телендә килешләр системасы. Борынгы төрки телдә сан сүз төркеме. Ташъязмаларда теркәлгән алмашлыкларның лексик-грамматик төркемчәләре. Сыйфат сүз төркеменә лексик байлыгы. Борынгы төрки текстларда рәвешләр. Аларның ясалыш үзенчәлекләре. Борынгы истәлекләр телендә теркәлгән боерык һәм теләк фигыльләр. Тексттагы мисалларга нигезләнеп аңлатырга. Борынгы төрки истәлекләр телендә заманнар системасы. Хәзергә-киләчәк заманның Күлтәгин текстында нинди мәгъләпләргә теркәлгән. Үткән заман формалары. Куллану ешлыгы. Төрлөнү үзенчәлегә. Киләчәк заман хикәя фигыльләр. Шарт фигыльләрнең зат мәгъләпләрен үзегез сайлаган тексттан чыгып аңлатыгыз. Сыйфат фигыльләрнең кулланылышын ?Күлтәгин? истәлегенә таянып аңлатыгыз. Хәл фигыльләр. Истәлекләр телендә куллану үзенчәлегә. Истәлекләрдә теркәлгән ярдәмлек сүз төркемнәре.

Итоговая форма контроля

зачет

Примерные вопросы к зачету:

1. Борынгы төрки рун алфавиты.
2. Орхон-енисей рун язмаларының палеографиясе.
3. Күлтәгин истәлегә. Төзелеш һәм эчтәлегә. Өйрәнү тарихы.
4. Төньяккүк истәлегенә төзелеш һәм эчтәлегә. Өйрәнү тарихы.
5. Орхон-енисей истәлекләрендә титул атамалары.
6. Төрки рун язулы истәлекләргә табылу һәм өйрәнелү тарихы.
7. Төрки рун алфавитын ачу тарихы.
8. Татар телендә борынгы төрки телнең сүзлек хәзинәсе сакланышы.
9. Орхон-енисей истәлекләрендә сыйфат сүз төркеме.
10. Орхон-енисей истәлекләрендә сыйфат сүз төркеме.
11. Орхон-енисей истәлекләрендә алмашлык сүз төркеме.
12. Орхон-енисей истәлекләрендә ярдәмлек сүз төркемнәре.
13. Орхон-енисей истәлекләргә синтаксисы.
14. Орхон-енисей истәлекләргә телендә туганлык атамалары.
15. Орхон-енисей истәлекләргә телендә хайван, кош-корт атамалары.
16. Орхон-енисей истәлекләргә телендә табигать күренешен белдергән атамалар.
17. Борынгы төрки сүзлек.

18. Идел-Чулман буенда табылган рун язулы истәлекләр.
  19. Седъяр рун язмасын өйрәнү тарихы.
  20. Борынгы төркиләр тарихында манихей дине һәм манихей язулы истәлекләр.
  21. Рун язулы истәлекләрне өйрәнүдә Ә.Р. Тенишев эшчәнлеге.
  22. Идел буенда язылган рун язулы истәлекләрне өйрәнгән галимнәр.
  23. И.Л. Кызласовның борынгы төркиләрдә кулланылган рун язуы төрләрен өйрәнү өлкәсендәге эшчәнлеге.
  24. Рун язулы истәлекләрнең жанр һәм стиль үзенчәлекләре.
  25. Борынгы төркиләр файдаланган графика төрләре: рун, уйгур, гарәп.
  26. Борынгы төркиләрдә уку-язу торышы.
10. Зачет өчен сораулар
    1. Төрки халыклар тарихын чорларга бүлү. Борынгы төрки чорга гомуми күзәтү ясарга.
    2. I төрки каганат тарихы. Бучордадөньядасәясимохит.
    3. II төрки канагат тарихы. Канагатның этник структурасы. Язу барлыкка килүнең алшартлары.
    4. II канагат чорынан калган ядкярләр. Аларның әһәмияте.
    5. Төрки рун язулы текстларның табылу һәм аларны өйрәнү тарихын сөйләргә.
    6. Руник язмаларны табылу ареалына бәйле төркемнәргә бүлү.
    7. Төньяк Монголия территориясендә табылган истәлекләр хакында гомуми мәгълүмат бирү.
    8. Күлтәгин истәлегенә табылу тарихы, эчтәлеге. Истәлекне өйрәнүче галимнәр.
    9. Төньяккүк истәлегенә табылу тарихы. Төньяккүкның II төрки каганатны ныгытудагы ролен ташъязмалардагы мәгълүматлардан чыгып аңлатырга.
    10. Билгә каган турында мәгълүматлар кайсы истәлекләрдә сакланган.
    11. Идел-Чулман буйларында табылган рун язулы истәлекләрне өйрәнүнең торышы.
    12. Борынгы төрки истәлекләрне жанры һәм эчтәлегенә бәйле төркемләр.
    13. Төрки рун алфавиты. Аның барлыкка килүе турында карашлар.
    14. Борынгы төрки алфавитында сузыкларның бирелеше. Фонемаларны билгеләүдә өкыенлыклар.
    15. Борынгы төрки алфавитында тартыкларның бирелеше. Тартыкларның үзенчәлеге.
    16. Борынгы төрки истәлекләр телендә сакланган төп фонетик закончалыкларны мисалларга нигезләнеп аңлатырга.
    17. Борынгы төрки телнең сүзлек составына тематик характеристика бирегез. Аларның хәзерге татар әдәби теле белән чагыштырганда уртаклыгы һәм аермасы.
    18. "Борынгы төрки сүзлек". Гомуми характеристика бирергә.
    19. Борынгы төрки язма истәлекләр телендә килешләр системасы.
    20. Борынгы төрки телдә сан сүз төркеме.
    21. Ташъязмаларда төркәлгән алмашлыкларның лексик-грамматик төркемчәләре.
    22. Сыйфат сүз төркеменә лексик байлыгы.
    23. Борынгы төрки текстларда рәвешләр. Аларның ясалыш үзенчәлекләре.
    24. Борынгы истәлекләр телендә төркәлгән боерык һәм теләк фигыльләр. Тексттагы мисалларга нигезләнеп аңлатырга.
    25. Борынгы төрки истәлекләр телендә заманнар системасы.
    26. Хәзерге-киләчәк заманның "Күлтәгин" текстында нинди мәгънәләре төркәлгән.
    27. Үткән заман формалары. Куллану ешлыгы. Төрләнү үзенчәлеге.
    28. Киләчәк заман хикәя фигыльләр.
    29. Шарт фигыльләрнең зат мәгънәләрен үзегез сайлаган тексттан чыгып аңлатыгыз.
    30. Сыйфат фигыльләрнең кулланылышын "Күлтәгин" истәлегенә таянып аңлатыгыз.
    31. Хәлфигыльләр. Истәлекләр телендә куллану үзенчәлеге.

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "Консультант студента", доступ к которой предоставлен студентам. Электронная библиотечная система "Консультант студента" предоставляет полнотекстовый доступ к современной учебной литературе по основным дисциплинам, изучаемым в медицинских вузах (представлены издания как чисто медицинского профиля, так и по естественным, точным и общественным наукам). ЭБС предоставляет вузу наиболее полные комплекты необходимой литературы в соответствии с требованиями государственных образовательных стандартов с соблюдением авторских и смежных прав.

Необходимые технические средства:

1. Мультимедийный компьютер.
2. Средства телекоммуникации (электронная почта, выход в Интернет).
3. Сканер.
4. Принтер лазерный.
5. Копировальный аппарат.
6. Ноутбук

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 45.03.01 "Филология" и профилю подготовки Прикладная филология: татарский язык и литература, переводоведение с углубленным изучением иностранного языка .

Автор(ы):

Нуриева Ф.Ш. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Гайнуллина Г.Ф. _____

"__" _____ 201__ г.